

Termalisme

Caldes d'Estrac

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: (08393 Caldes d'Estrac)
Emplaçament Caldes d'Estrac.

Coordenades:

Latitud: 41.5721
Longitud: 2.52793
UTM Est (X): 460643
UTM Nord (Y): 4602376

Classificació

Número de fitxa 08032 - 110
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Costumari
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública
Fitxes associades:
[Banys Termals](#)
[Hotel Colón](#)
[Estiueig](#)
Autoria de la fitxa Octavi Malloquí Vicens
Data de registre de la fitxa: dg., 01/01/2006 - 01:00

Descripció

El termalisme és un dels bucs insígnies de la personalitat de Caldes d'Estrac. Entenem per termalisme el gaudi de les termes, és a dir, de les aigües que per causa natural brollen d'una font a temperatura superior almenys en 5°C a la mitjana anual del medi ambient on és localitzada la font. Com a curiositat direm que la paraula termal prové de la grega thermós, que vol dir calent. Per tant, estem parlant de que Caldes d'Estrac gaudeix d'aigües naturals calentes, a 38,5°C en el moment de sortir de la font. No és evidentment un cas únic a Catalunya, però sí que és una de les poblacions que des de més antic està documentat l'ús d'aquestes aigües calentes.

Observacions:

La descripció que va fer el Dr. Maggioni l'any 1952 de les aigües termals de Caldes és la següent (traduït al català): "són aigües, incolores i inodores, amb el sabor de potables quan estan refredades. Al sortir de la font són calentes (38,5°C), toves, que desprenen nombroses bombolles de gas nitrogen fins i tot quan fa hores que es troben refredades. Són olioses al tacte, dissolen bé el sabó i couen bé els llegums. El volum per minut és de 150 litres. El principi químic que es presenta en major quantitat és el clorur sòdic, trobant-se també: bicarbonat ferrós, fosfat sòdic (3cg) i varis bicarbonats (0,50cg). La suma total de components minerals puja a 70mg per litre, per la qual cosa ha de ser classificada com oligo-metàl·lica-termal-azoada. L'ús principal que s'ha fet de les aigües és en forma de banys, però també s'usen en begudes i segons sigui la malaltia tindrà una o altra indicació, o varies a la vegada. Usades en begudes, convé començar per terços de got repetits tantes vegades com sigui necessari, produeix eructes insípid, acceleració de la digestió, retard de l'exoneració de ventre en els sans, i faciliten l'evacuació en els malalts si es prenen a partir de dos gots en endavant, sent digne d'observar que els naturals del país prenen varis gots de cop quan volen purgar-se. Faciliten els canvis secretoris i excretoris, augmenten la son, donen vigor corporal, ocasionen un millorament de totes les energies vitals orgàniques i suavitzen la pell a causa de la seva qualitat oliosa. Respecte a l'aparell respiratori, calmen els espasmes bronquials, faciliten l'expectoració i, diuen els naturals, que si durant la tardor beuen una novena de dies aigua, no pateixen de dolor de pit durant l'hivern. A l'estómac el seu efecte és antiespasmòdic, eupèptic. El suc gàstric descompon els bicarbonats originant clorur sòdic i anhídrid carbònic, que augmenten la capacitat digestiva, facilitant la gana i vigoritzant les energies nervioses. Hi ha encara un parell més d'aplicacions d'aquestes aigües termals, vulgaríssimes però molt útils: la de la neteja personal i la que una i mil vegades han de beneir les dones de la localitat, sobretot a l'hivern, quan al safareig municipal poden netejar les seves robes sense que les seves mans pateixin les famosos nafres que, per tocar l'aigua freda, en altres poblacions s'observen". (Batlle, 1985:92).

Història

Hom creu que ja els romans gaudiren del termalisme, però no és fins segles més tard, en època medieval, que es comença a documentar l'ús de les aigües de Caldes d'Estrac per a fins terapèutics. La construcció d'un hospital al segle XIII va tenir la seva raó de ser en les aigües calentes de Caldes. Al segle XVIII comença un estira i arronsa entre Església i Ajuntament sobre qui tenia la propietat de l'aigua i el repartiment que se n'havia de fer. Finalment es signà un document que, entre d'altres coses, garantia que els caldens podien gaudir gratuïtament de l'aigua. És a partir del segle XIX, amb la propietat municipal, quan es comença a popularitzar l'aigua termal fora de la vila. La urbanització de la Santema, creada pel fondista Francesc Riera, a imitació de l'anglesa Bath, per als clients dels balnearis, n'és un bon exemple. El 1818 l'arquitecte Francesc Milans és l'encarregat de bastir uns nous banys.

Bibliografia

AA.DD. (1980). Gran Enciclopèdia Catalana. Barcelona. AA.DD. (1995). Fotografies Antigues de Caldes 1870-1962. Arrels Cultura. Caldes d'Estrac. BATLLE, A. (1985). Caldes d'Estrac o Caldetas: un vell plet. Ajuntament de Caldes d'Estrac. Caldes d'Estrac. GRAU MOLIST, L. (2004). L'estiueig a Caldes d'Estrac. Una aproximació. Caldae Aquae Núm. 2. Ajuntament de Caldes d'Estrac. Caldes d'Estrac. LUQUE I DÍAZ, J. E. (1966). Estudio jurídico y dictamen sobre la propiedad del establecimiento de aguas termo-medicinales llamado Baños Nuevos de Caldetas. Barcelona. MARZAL, J. (1999). Caldes d'Estrac. Vila d'aigua calenta i aigua salada. Breu història il·lustrada. Arrels Cultura. Caldes d'Estrac.